

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2CoCsp/65/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119236573
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Miková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:6119236573.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Mikovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému S. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom I.Ž., Y. XXX, zastúpenému JUDr. Viktória Kerekešová, advokátka, so sídlom Rožňava, Šafárikova 71, o zaplatenie 4.240,17 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava 12Csp/65/2019-243 zo dňa 19.5.2021

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd) rozsudkom uvedeným v záhlaví žalobu zamietol (I.), žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % (II.), žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie rozhodol opätovne o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 4.240,17 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 15.6.2017 do zaplatenia potom, čo jeho v poradí prvý rozsudok č. k. 12Csp/65/2019-99 zo dňa 21.11.2019 bol zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2CoCsp/34/2020 zo dňa 15.12.2020 z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a nesprávnej aplikácie právnych noriem. V odôvodnení súd zopakoval tvrdenia žalobcu, že peňažné plnenie, ktoré je predmetom sporu, nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14.6.2017 od postupcu Home Credit Slovakia, a.s., ktorý mal so žalovaným uzavretú Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 4507130267 (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 5.000 € a žalovaný sa zaviazal úver spolu s úrokmi splácať v pravidelných mesačných splátkach, a to až do celkovej čiastky 8.415,36 €. Pretože žalovaný na predmetný úver uhradil len 759,83 € a ďalej úver nesplácal, pôvodný veriteľ Home Credit Slovakia, a.s., pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a žalovaného vyzval na uhradenie celého zostatku dlhu výzvou zo dňa 27.6.2016 v lehote 15 dní od odoslania výzvy, v ktorej lehote žalovaný dlh neuhradil. Žalobca si v konaní uplatnil sumu 4.240,17 € zodpovedajúcu rozdielu medzi čerpanými finančnými prostriedkami a úhradami žalovaného. V súlade s obsahom obrany žalovaného súd skúmal splnenie podmienok zosplatenia dlhu zo spotrebiteľského úveru a od uvedeného sa odvíjajúcu aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, keď žalovaný namietal dodržanie podmienok postúpenia podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (OZ) a § 17 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“).

3. Vychádzajúc z § 39, § 53 ods. 9, § 524 ods. 1, ods. 2, § 526 ods. 1 OZ a § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“) súd dospel k záveru o neexistencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu majúc za zistené, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ, keď neupozornil dlžníka na možnosť zosplatnenia dlhu podľa § 565 OZ v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením tohto práva. Konštatoval, že žalobca v konaní predložil len výzvu zo dňa 27.6.2016 (spolu s podacím hárkom preukazujúcim jej zaslanie), ktorou pôvodný veriteľ úver zosplatnil a žalovaného vyzval na úhradu celého dlhu v lehote 15 dní od doručenia tejto výzvy. Súd však nemal v konaní preukázané, aby pôvodný veriteľ Home Credit Slovakia a.s. ešte pred uplatnením tohto práva adresoval žalovanému upozornenie na možnosť zosplatnenia úveru v prípade neuhradenia omeškaných splátok. Právny úkon zosplatnenia úveru, preto súd považoval za neplatný právny úkon pre rozpor so zákonom. Konštatoval, že nevyhovel návrhu žalobcu na odročenie pojednávania na účely doplnenia dôkazov, s poukazom na koncentráciu konania podľa §153 CSP, nakoľko žalobcovi bol poskytnutý dostatočný časový priestor na včasné uplatnenie dôkazných prostriedkov. Ďalej citoval § 92 ods. 8 ZoB uvádzajúc, že v prípade bankovej pohľadávky možno postúpiť len pohľadávku, ktorá je splatná, po výzve adresovanej dlžníkovi a súčasne po uplynutí najmenej 90 dní dlžníkovho omeškania s plnením záväzku. Uviedol, že v dôsledku neplatného zosplatnenia úveru pohľadávka voči žalovanému nebola ku dňu postúpenia v celom rozsahu splatná, preto nebola splnená podmienka splatnosti pohľadávky pred jej postúpením. Súd uviedol, že nebola splnená ani ďalšia podmienka, a to zaslanie písomnej výzvy, tak ako to vyžaduje § 92 ods. 8 ZoB, Vzhľadom na zistené skutočnosti dospel k záveru, že žalobca nie je v spore aktívne vecne legitímovaným subjektom, z ktorých dôvodov žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1, § 396 ods. 1 a ods. 3 CSP. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %, nakoľko žalovaný bol v konaní pred súdom prvej inštancie plne úspešný. Vzhľadom na úspešnosť žalobcu v pôvodnom odvolacom konaní súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi.

4. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca, uplatňujúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. V odvolaní namietal nesprávnu aplikáciu §92 ods. 8 ZoB, pretože postupca Home Credit Slovakia, a.s., ani žalobca ako postupník nemali postavenie banky, ale veriteľských spoločností, ktoré sú na základe osobitného povolenia Národnej banky Slovenska oprávnené poskytovať spotrebiteľské úvery v zmysle príslušných ustanovení zák. č. 129/2010 Z. z. ZoSÚ, z ktorých dôvodov bolo vylúčené použitie ustanovení o bankách. Žalobca sa nestotožnil ani s právnym posúdením neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a trval na tom, že postup podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ bol dodržaný. Tvrdil, že listom zo dňa 29.5.2016 označeným ako „Upozornenie pred zahájením vymáhania celého úveru“ bol žalovaný upozornený na právo postupcu zosplatniť celý zostatok úveru, ktorý dôkaz priložil k odvolaniu, a následne listom zo dňa 27.6.2016 označeným ako „Výzva k splateniu celého úveru“ postupca žalovaného informoval o využití svojho práva a zosplatnil celý zostatok úveru. Podotkol však, že vyriešenie právnej otázky platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru nie je podľa jeho názoru pre výsledok tohto konania rozhodujúce, nakoľko vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru nebolo podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. Žalobca zastával názor, že do úvahy neprichádza ani použitie § 17 ods. 1 ZoSÚ, na ktorý vo svojich podaniach poukazoval žalovaný. V prejednávacom prípade došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere dňa 15.7.2015, teda pred účinnosťou § 17 ods. 1 ZoSÚ v znení v akom sa ho snažil uplatniť žalovaný v spojení s § 39 OZ, pričom súd nevzal do úvahy prechodné ustanovenie k tomuto zákonnému ustanoveniu, ktorým je § 25 ods. 2 ZoSÚ a podľa ktorého sa ustanovenie § 17 ods. 1 použije na právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia len, ak ide o zmluvu na dobu neurčitú, a ak sa aj po nadobudnutí účinnosti uvedeného ustanovenia má, alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver. Vzhľadom na to, že zmluva bola uzavretá na dobu určitú ohraničenú počtom splátok 72 a termínom konečnej splatnosti dňa 15.7.2021, považoval aplikáciu § 17 ods. 1 ZoSÚ za neprípustnú. Pre úplnosť zároveň uviedol, že v konaní si uplatnil okrem iného aj splátky, ktoré sa stali splatnými ešte pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti dlhu, a to splátky splatné od 15.2.2016, keďže žalovaný uhradil len 6 splátok po 118,88 € a čiastočne 7. splátku úhradou vo výške 58,55 €. Ak by teda nedošlo k platnému zosplatneniu úveru, čo však žalobca nepripúšťa, tak časť žalobou uplatneného nároku vo výške 4.240,17 € predstavujúceho splátky splatné od 15.2.2016 do vyhlásenia rozhodnutia v predmetnej veci, bol ku dňu vydania súdneho rozhodnutia nepochybne splatný. Vzhľadom na uvedené trval na tom, že jeho nárok je dôvodný a aktívnu vecnú legitímáciu v spore dostatočne preukázal oznámením o postúpení pohľadávky a zmluvou o postúpení pohľadávky spolu s príslušnou časťou prílohy. Žiadal, aby odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu.

5. Žalovaný sa vo vyjadrení k odvolaniu stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom dodržania zákonného postupu pri zosplatnení úveru podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ, keď nepreukázal splnenie podmienky upozornenia spotrebiteľa na možnosť zosplatnenia úveru najmenej 15 dní pred využitím tohto práva. V konaní predložil len listinu zo dňa 27.6.2016, z ktorej obsahu je zrejmé, že žalobca využil svoje právo úver zosplatniť a žiadal o úhradu celého dlhu v lehote 15 dní od doručenia výzvy, pričom podľa priloženého podacieho hárku je zrejmé, že uvedenú výzvu zaslal žalovanému dňa 29.6.2016. Žalovaný poukázal na to, že pokiaľ aj žalobca k odvolaniu priložil listinný dôkaz „Upozornenie pred zahájením vymáhania celého úveru“ zo dňa 29.5.2016, k tejto upomienke nedoložil dôkaz preukazujúci jeho doručenie alebo aspoň zaslanie žalovanému. Zdôraznil, že proces zosplatnenia úveru v spotrebiteľskom vzťahu je prísne formalizovaný za účelom ochrany spotrebiteľa, nakoľko zosplatnením úveru spotrebiteľ stráca možnosť uhrádzať dlh v splátkach a je povinný uhradiť celý dlh naraz, čo spravidla nie je vo finančných možnostiach spotrebiteľa. Zákonná úprava Občianskeho zákonníka preto stanovila proces na seba nadväzujúcich právnych úkonov, ktoré umožnia spotrebiteľovi zabezpečiť si finančné prostriedky na úhradu dlhu. Zákonná lehota 15 dní pre upozornenie spotrebiteľa na možnosť zosplatnenia úveru pred využitím tohto práva veriteľa slúži na to, aby si spotrebiteľ bol schopný zabezpečiť finančné prostriedky na úhradu omeškaných splátok a vyhol sa tak zosplatneniu úveru, alebo aby si zabezpečil finančné prostriedky na úhradu celého zostatku dlhu. Bez splnenia podmienok upravených v § 53 ods. 9 a § 565 OZ nedôjde k účinnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru. Poukázal tiež na to, že žalobca k výzve-zosplatneniu zo dňa 27.6.2016 predložil len podací hárkok, ktorý však nedokazuje skutočnosť, že zásielka sa dostala do dispozičnej sféry adresáta, ale len to, že bola podaná na poštovú prepravu. Pre účinnosť prejavu vôle je potrebné, aby tento došiel do dispozičnej sféry adresáta, to znamená, aby adresát mal možnosť sa s obsahom zásielky oboznámiť už bez ohľadu na to, či ju prevezme alebo nie. Zároveň všeobecné údaje o zásielke uvedené v podacích hárkoch nevypovedajú nič o obsahu podanej zásielky, teda nepreukazujú tvrdenie, že išlo o doručenie zásielok obsahujúcich oznámenie o zosplatnení úveru. Žalovaný ďalej citoval § 17 ods. 1 ZoSÚ o tom, že postúpenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere je možné len ak sa postupuje pohľadávka po termíne konečnej splatnosti alebo ak sa stala predčasne splatnou, teda ak bola korektné zosplatnená. Trval na to, že pokiaľ žalobca v konaní nepreukázal splnenie podmienok pre platné zosplatnenie úveru, nemohli byť splnené ani podmienky pre postúpenie tejto pohľadávky a preto považoval záver o nepreukázaní aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore za nepochybný. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal nesprávnu aplikáciu § 92 ods. 8 ZoB, žalovaný mal za to, že táto námietka nie je spôsobilá spochybniť správnosť rozhodnutie súdu prvej inštancie. Žiadal, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok ako vecne správny v súlade s § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Žalobca v odvolacej replike zotrval na podanom odvolaní a bol toho názoru, že žalovaný neuviedol také skutočnosti, ktoré by jeho nárok spochybovali.

7. V súlade s § 382 CSP odvolací súd vyzval sporové strany k použitiu ustanovenia § 17 ZoSÚ v znení zákona č. 435/2015 Z.z. účinného od 23.12.2015 a zákona č. 299/2016 Z.z. účinného od 1.1.2017 v spojení s prechodnými ustanoveniami § 25g, § 25i ZoSÚ, ktoré neboli pri rozhodnutí použité, aj keď sa na pojednávanú vec vzťahujú.

8. Odvolateľ zotrval na stanovisku, že na zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu dňa 15.7.2015 sa nevzťahujú podľa § 25, § 25g ZoSÚ ustanovenia § 17 o podmienkach postúpenia práv zo spotrebiteľskej zmluvy.

9. Krajský súd v Košiciach, ako odvolací súd (§ 34 CSP), posúdil odvolanie žalobcu ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/, a h/ CSP), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

10. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.1.2022 v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie Krajského súdu v Košiciach, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli riadne zverejnené v zmysle § 219 ods. 3 CSP.

11. Žalobca odvolanie odôvodnil s poukazom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania zohľadňujúc možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, jeho, následky, a podobne.

13. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1,2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

14. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ odvolací súd uvádza, že vo všeobecnosti je právnym posúdením činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý si nesprávne vyložil alebo napokon ak aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, v skutkových okolnostiach teda z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

15. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu v konaní, z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok žalobcu vymedzených v podanom odvolaní dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z § 191 a nasl. CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správne závery o právach a povinnostiach sporových strán. Aj keď súd prvej inštancie pochybil pri aplikácii právnych noriem, keď v konaní použil nesprávnu právnu normu § 92 ods. 8 ZoB, nesplnenie podmienok postúpenia pohľadávky a z toho plynúcu neexistenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore však vyhodnotil správne, ktorý záver aj náležite odôvodnil. Odvolací súd nezistil ani žiadne pochybenia v procesnom postupe súdu prvej inštancie porušujúce procesné práva strán alebo právo na spravodlivý proces, preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

16. Závery súdu prvej inštancie o nedodržaní zákonom vyžadovaného postupu pri zosplatnení pohľadávky veriteľa Home Credit Slovakia a.s. podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ sú výsledkom správneho vyhodnotenia dôkazov, z ktorých súd opodstatnene vyvodil záver o neplatnom postúpení pohľadávky na žalobcu. Posudzovanie podmienok, s ktorými zákonná úprava spája účinné zosplatnenie a postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru veriteľom na tretiu osobu musí zodpovedať právnej úpravy účinnej v čase uskutočnenia právneho úkonu zosplatnenia a postúpenia. Zmluva o postúpení pohľadávok, od ktorej žalobca odvodzuje svoju aktívnu vecnú legitimáciu v konaní, bola uzavretá dňa 14.6.2017. Nie je sporné, že nárok vyplýval zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 15.7.2015, na ktorú sa vzťahovali ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. (ZoSÚ), ktorý zákon tiež vymedzoval v § 17 podmienky, za ktorých môže pôvodný veriteľ postúpiť pohľadávku z tejto zmluvy na iný subjekt. Ustanovenie § 25 ZoSÚ, použitia ktorého sa dovoľáva žalobca, a z ktorého podľa neho vyplýva, že § 17 nemožno aplikovať na zmluvy uzavreté do 11.6.2010, ak išlo o zmluvy uzavreté na dobu určitú, sa na prejednávajúcu vec nevzťahuje a argumentácia žalobcu je nenáležitá. Ustanovenie § 17 ZoSÚ v znení účinnom od 11.6.2010 obsahovalo len úpravu povinnosti pôvodného veriteľa bezodkladne upovedomiť spotrebiteľa o postúpení a stanovovalo aplikáciu ustanovení OZ pri postúpení a započítaní pohľadávok. Až s účinnosťou od 23.12.2015 bolo ustanovenie § 17 ZoSÚ zmenené zákonom č. 435/2015 Z.z. tak, že pred postúpením pohľadávky tretej osobe sa vyžadovalo, aby táto bola splatná v celosti, ktorými ustanoveniami sa riadili podľa § 25g ZoSÚ aj zmluvy vzniknuté pred účinnosťou zákona.

17. Podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom od 23.12.2015, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

- ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, a
- prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

18. Podľa prechodných ustanovení §25 g ZoSÚ účinnom od 23.12.2015 ustanoveniami tohto zákona sa spravovali aj právne vzťahy vzniknuté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa však posudzovali podľa doterajších predpisov, ak nie je ustanovené inak.

19. Z vyššie uvedeného plynie, že zatiaľ čo obsahové náležitosti spotrebiteľskej zmluvy sa posudzovali podľa právnej úpravy účinnej v čase uzavretia zmluvy, právne úkony, ktoré sa týkali oprávnenia veriteľa postúpiť pohľadávku zo spotrebiteľského úveru na tretiu osobu, sa spravovali právnou úpravou účinnou v čase vykonania takého úkonu. S účinnosťou od 23.12.2015 veriteľ mohol postúpiť pohľadávku voči spotrebiteľovi na iného len za podmienky, že pohľadávku postupoval na osobu, ktorá mala postavenie veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľské úvery a súčasne muselo ísť o pohľadávku splatnú v celosti. Uvedené nastavenie podmienok postúpenia je v platnosti doposiaľ s tým, že zákonom č. 299/2016 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2017 bol sprecizovaný a rozšírený okruh veriteľských subjektov, na ktorých je možné pohľadávku postúpiť a bola určená lehota, v ktorej je veriteľ povinný informovať spotrebiteľa o postúpení.

20. Za situácie, ak žalobca tvrdil existenciu svojho oprávnenia domáhať sa žalobou uplatneného nároku voči žalovanému, ktoré oprávnenie mal nadobudnúť na základe zmluvy o postúpení, bol povinný v konaní preukázať, že pohľadávka voči žalovanému sa stala pred postúpením v celosti splatnou v súlade s § 17 ods.1 písm.b/ ZoSÚ (nebolo sporné, že žalobca spĺňa podmienku veriteľského subjektu podľa § 17 ods.1 písm.a/ ZoSÚ). V okolnostiach sporu to znamenalo preukázať splnenie podmienok zosplatnenia záväzku žalovaného v súlade s § 53 ods.9, § 565 OZ.

21. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

22. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

23. V prípade, ak sa veriteľ rozhodne, že pre neuhradenie niektorej zročnej splátky spotrebiteľom využije právo požiadať spotrebiteľa o úhradu celého zostatku dlhu naraz, môže tak urobiť len ak uplynula lehota 3 mesiacov od splatnosti niektorej neuhradenej splátky (§53 ods. 9 OZ), upozornil dlžníka na možnosť využitia práva úver zosplatiť najmenej 15 dní pred využitím tohto práva (§53 ods. 9 OZ), a zároveň uplatní svoje právo do splatnosti splátky nasledujúcej po 3-mesačnom omeškaní so splátkou, pre ktorú dlh zosplatnil (§ 565 OZ v spojení s §53 ods.9 OZ). Ak zákonodarca stanovil veriteľovi povinnosť upozorniť spotrebiteľa na to, že využije svoje právo na zosplatenie dlhu, je dôležité, aby túto povinnosť veriteľ splnil, z obsahu ktorého upozornenia musí byť zrejmé splnenie zákonných podmienok uplatnenia režimu podľa § 53 ods. 9 OZ a výslovné upovedomenie spotrebiteľa na možnosť vykonania práva veriteľa podľa § 565 OZ. Tento zákonom predpokladaný hmotnoprávny úkon veriteľa musí spĺňať podmienky jasnosti, určitosti a zrozumiteľnosti právneho úkonu a jeho forma má korešpondovať forme právneho úkonu, ktorým sa zakladal spotrebiteľský záväzok. Ak jednostranné predčasné zosplatenie pohľadávky trpí vadami podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch, alebo nevychádza zo splnenia zákonných podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 OZ, alebo sa preukáže, že nebolo doručené do sféry dispozície jeho adresáta, nemôže vyvolať zamýšľané právne účinky a veriteľ svojím konaním založí protiprávny stav, proti ktorému bude svedčiť súdna ochrana spotrebiteľa.

24. Z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozhodnutia a obsahu spisu vyplýva, že žalobca v konaní predložil listinu adresovanú žalovanému zo dňa 27.6.2017, ktorá je svojím obsahom oznámením o zosplatení úveru, a obsahuje v tomto kontexte výzvu na zaplatenie celého zostatku dlhu. Žalobca však v konaní nepreukázal splnenie podmienky upravenej v § 53 ods. 9 OZ, a to upozornenia dlžníka na uplatnenia práva podľa § 565 OZ najmenej 15 dní pred jeho využitím.

25. Pokiaľ žalobca v odvolacom konaní predložil list zo dňa 29.5.2016 označený ako „Upozornenie pred zahájením vymáhania celého úveru“ adresovaný žalovanému, na uvedený dôkaz odvolací súd nemohol prihliadnuť v súlade s § 366 CSP, nakoľko ide o neprípustnú novotu v odvolacom konaní. Žalobca mohol uvedený dôkaz predložiť už skôr, ak by konal starostlivo s ohľadom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Žalobca bol v konaní pred súdom prvej inštancie vyzývaný na predloženie návrhov na doplnenie dokazovania, na ktorú výzvu včas nereagoval. K námietkam žalovaného týkajúcich sa neunesenia dôkazného bremena ohľadom dodržania zákonného postupu pri zosplatení len opakoval svoje tvrdenia, že zaslaním výzvy zo dňa 27.6.2016 splnil všetky zákonné podmienky, pričom existenciu upozornenia zo dňa 29.5.2016 ani len nezmienuje. Návrhu žalobcu na odročenie pojednávania za účelom predloženia dôkazov súd prvej inštancie opodstatnene nevyhovel s odkazom na zásadu koncentrácie konania. Uvedený postup žalobca v odvolaní ani nespochybňuje, a odvolací súd ho považuje za správny, zodpovedajúci zmyslu a účelu zákona i právu sporových strán na spravodlivý súdny proces. Potrebné je tiež vziať do úvahy, že aj pre prípad existencie výzvy - upozornenia pred zosplatením dlhu podľa § 53 ods.9 OZ, žalobca je v dôkaznej núdzi lebo v konaní neprodukoval žiadne dôkazy na vyvrátenie tvrdení žalovaného, že uvedená listina mu nebola odoslaná a ani doručená.

26. Pretože právny predchodca nesplnil zákonom vyžadované predpoklady platného zosplatenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 53 ods. 9 OZ, nedošlo ani k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ, lebo pohľadávka sa pred postúpením v roku 2017 nestala splatnou (v celosti) pred konečným termínom splatnosti, ktorý pripadal až na rok 2021. Žalobca zo zmluvy o postúpení neplatnej pre rozpor so zákonom (§39 OZ) nenadobudol oprávnenie domáhať sa uspokojenia nároku voči žalovanému, teda nedisponuje aktívnou vecnou legitimáciou v konaní, z ktorých dôvodov súd správne jeho žalobu zamietol. Odvolacie dôvody tvrdené žalobcom neboli naplnené v žiadnom z napadnutých výrokov, preto odvolací súd rozsudok v súlade s § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s §255 ods. 1 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania má v plnom rozsahu žalovaný.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).